

Udskriftsdato: mandag den 12. januar 2026

KEN nr 9536 af 24/09/2013 (Gældende)

Pressenævnets kendelse i sag nr. 13-70-00475/1

Ministerium: Justitsministeriet

Journalnummer: 13-70-00475/1

Pressenævnets kendelse i sag nr. 13-70-00475/1

Resumé

Ekstra Bladet har i perioden fra sommeren 2012 til maj 2013 skrevet om blandt andet en dansk skibsfører, der var gidsel i Somalia i mere end to år.

Klagen var kun var rettidig i forhold til de nyeste artikler. Pressenævnet finder imidlertid, at såvel en artikel den 12. juni 2012 som alle dele af Ekstra Bladets kampagne i den trykte udgave, på ekstrabladet.dk og på to bannere har en sådan sammenhæng, at alle delene skal indgå i nævnets behandling af klagen. Det gælder dog ikke klagen over Ekstra Bladets side på Facebook, da den ikke er tilmeldt Pressenævnet.

Pressenævnets begrundelse og afgørelse:

Klage over facebook.com/ekstrabladet

Da den internetside, hvorpå de af klager angivne indlæg skulle være skrevet på, ikke er anmeldt til Pressenævnet efter medieansvarslovens § 8, stk. 1, er der ikke tale om et medie omfattet af medieansvarslovens § 1, nr. 3. Klagen hører således – i relation til denne del af klagen – ikke under nævnets kompetence og afvises derfor allerede af den grund i medfør af medieansvarslovens § 43, stk. 2, nr. 1.

Klage over outdoorbannere

Efter medieansvarslovens § 9, stk. 3, anses løbesedler, plakater og opslag mv. for bestanddele af det skrift, hvortil de henviser, eller hvorfra de hidrører.

Pressenævnet lægger til grund, sådan som sagen er oplyst for nævnet, at de to omhandlede bannere på Rådhuspladsen, der blev hængt op henholdsvis den 1. juli 2012 og den 1. maj 2013, er foranlediget ophængt af Ekstra Bladet i forbindelse med den omhandlede kampagne, herunder i forbindelse med flere af de i sagen omhandlede artikler.

En klage over de to bannere vil derfor umiddelbart høre under Pressenævnets kompetence. Der er ikke herved taget stilling til spørgsmålet, om der er klaget over de omhandlede bannere og om en evt. klage er rettidig, jf. nedenfor.

Partsrepræsentationsforhold

Efter forvaltningslovens § 8, stk. 1, kan den, der er part i en sag, på ethvert tidspunkt af sagens behandling lade sig repræsentere eller bistå af andre. Myndigheden kan dog kræve, at parten medvirker personligt, når det er af betydning for sagens afgørelse. Bestemmelsen gælder ikke, hvis partens interesse i at kunne lade sig repræsentere eller bistå findes at burde vige for væsentlige hensyn til offentlige eller private interesser, eller hvor andet er fastsat ved lov. Der gælder ligeledes en regel om partsrepræsentation på ulovbestemt grundlag. Der er ikke i forvaltningsloven eller medieansvarsloven eller anden lovgivning fastsat noget generelt formkrav, eksempelvis skriftlighed, for at kunne lade sig repræsentere af andre overfor Pressenævnet. Det er nævnets ansvar at den fornødne dokumentation foreligger.

Som led i Pressenævnets behandling af en klage, anmoder nævnet som udgangspunkt om dokumentation for et repræsentationsforhold i form af en fuldmagt, medmindre klager er repræsenteret af en advokat eller tilsvarende.

Søfartens Ledere har oplyst, at klager er medlem af Søfartens Ledere ligesom Søfartens Ledere har fremsendt to fuldmagter fra [Klager]; dels en fuldmagt af 31. maj 2013, dels en fuldmagt af 23. juni 2013. Herudover har advokat for Søfartens Ledere, Pernille Sædam Marstal, ved e-mail af 19. juni 2013 oplyst, at der ingen tvivl er om, at Søfartens Ledere har absolut fornøden fuldmagt fra [Klager] til indbringelse af sagen for Pressenævnet.

Pressenævnet finder ikke, sådan som sagen er oplyst for nævnet, at der foreligger forhold i sagen, der gør, at klager ikke kan lade sig repræsentere af andre.

Pressenævnet finder videre, at det må lægges til grund, sådan som sagen er oplyst for nævnet, at der ved indgivelsen af klagen har foreligget og fortsat foreligger det fornødne partsrepræsentationsforhold, sådan at Søfartens Ledere repræsenterer [Klager] i forbindelse med dennes klage til Pressenævnet. Nævnet har herved lagt vægt på den indsendte klage sammenholdt med fuldmagterne og advokat Pernille Sædam Marstals bekræftelse af repræsentationsforholdet.

Klagens omfang

Pressenævnet finder, at klagers repræsentant ved klage af 28. maj 2013 over for Pressenævnet har fremsat klage over, at Ekstra Bladet på visse punkter såvel i de i klagen konkrete nævnte artikler som under hele den kampagne, som Ekstra Bladet har ført i forbindelse med gidseltagningen af bl.a. [Klager], har overtrådt reglerne for god presseskik. Klagers repræsentant har i den forbindelse fremhævet enkelte punkter i kampagnen, enkelte artikler og outdoorbannere, ligesom klager har gjort gældende, at Ekstra Bladet ikke blot med hensyn til kampagnens og artiklernes indhold har handlet i strid med god presseskik, men også ved avisens handlemåde i forbindelse med kampagnen og artiklerne, og den måde oplysninger og billedmaterialet er fremskaffet på. Nævnet lægger i det hele vægt på klagens formulering.

Pressenævnet bemærker samtidig, at [Person B] ikke har indgivet klage til Pressenævnet i forbindelse med Ekstra Bladets artikler m.v. Nævnet behandler derfor alene den klage, der er indgivet af [Klager] i relation til ham, uanset at [Person B] ses nævnt i store dele af den påklagede kampagne/de påklagede artikler m.v.

Klagens rettidighed

Det følger af medieansvarslovens § 34, stk. 2, at klager over god presseskik kan rettes til det pågældende medie selv eller direkte til Pressenævnet. Mediets afgørelse kan senest fire uger efter, at den er kommet frem til klageren, indbringes for Pressenævnet.

Klagefristen vedrørende artiklerne bragt den 1. maj 2013 og efterfølgende samt den banner, der blev hængt op den 1. maj 2013, er rettidige.

Klagefristen vedrørende artiklen den 12. juni 2012 og artiklerne m.v., der blev bragt under den øvrige del af kampagnen, og det banner, der blev hængt op den 1. juli 2012, er derimod udløbet fire uger efter, at artiklerne m.v. blev bragt. Da Pressenævnet først har modtaget klagen over omhandlede kampagne/artikler/banner den 29. maj 2013, er klagen over disse forhold indgivet efter klagefristens udløb.

Indgår for sent påklagede artikler m.v. i en samlet reportage i en snæver indholds- og tids-mæssig sammenhæng med artikler m.v., som er påklaget rettidigt, kan en sådan helhedsvurdering omfatte samtlige påklagede artikler m.v.

Pressenævnet finder, at såvel artiklen den 12. juni 2012 som alle dele af den omhandlede kampagne, som Ekstra Bladet har ført, dels i den trykte udgave af Ekstra Bladet, dels på ekstrabladet.dk og på de to bannere på en bygning på Rådhuspladsen, har en sådan sammenhæng, at såvel artiklen den 12. juni 2012 som alle dele af den påklagede kampagne indgår i nævnets behandling af klagen, jf. dog det ovenfor nævnte omkring Ekstra Bladet/Facebook og [Person B]. Nævnet lægger herved vægt på, at Ekstra Bladet fra den 12. juni 2012 og frem til i hvert fald medio maj 2013 løbende – og i flere perioder hver eneste dag - har bragt artikler m.v. om gidseltagningen af [Klager] og den efterfølgende frigivelse af [Klager] den 30. april 2013, herunder stort set dagligt bragt navnet "[Klagers fornavn]", sammenholdt med at klagen er modtaget den 29. maj 2013. Nævnet bemærker i den forbindelse, at Ekstra Bladet i artiklen den 1. maj 2013 på side 10 har anført: *"Og fra 1. juli sidste år har vi hver eneste dag omtalt [Klagers fornavn] og [Person B's fornavn] både her i avisen og på nettet. Det er den længste kampagne i Ekstra Bladets historie."*

Klagen over facebook.com/ekstrabladet afvises.

Klagen over artiklen den 12. juni 2012 i Ekstra Bladet ("*Piratleder: Træge forhandlinger*") og klagen over kampagnen i Ekstra Bladet og på ekstrabladet.dk fra den 1. juli 2012 til og med maj 2013, herunder artikler og to outdoorbannere fra henholdsvis den 1. juli 2012 og 1. maj 2013, realitetsbehandles i relation til [Klager].

Søfartens Ledere har ved e-mail af 28. maj 2013 kl. 22.50 fremsendt brev af samme dag til Pressenævnet. Brevet indeholder en klage over Ekstra Bladet, idet Søfartens Ledere finder, at god presseskik er tilsidesat. Søfartens Ledere oplyser, at klagen indgives på vegne af deres medlem, skibsfører [Klager].

Klagen er modtaget i Pressenævnet den 29. maj 2013.

Denne kendelse angår alene spørgsmålet om Pressenævnets kompetence, partsrepræsentationsforhold, klagens omfang og klagens rettidighed.

(Formalitetskendelse)

1 Sagsfremstilling

I januar 2011 blev skibsfører [Klager] sammen med andre besætningsmedlemmer fra fragtskibet Leopard taget som gidsler i Somalia.

Den 12. juni 2012 bragte Ekstra Bladet på side 5 følgende artikel under overskriften *Piratleder: Træge forhandlinger*:

Den norske freelancejournalist [Person A] var i torsdags i kontakt med lederen af de pirater, der holder de danske gidsler fanget.

- Han fortalte, at der endnu ikke findes nogen enighed om løsesum.

- Der skulle være forhandlinger i gang, men det går trægt, siger [Person A]."

På samme side bragte Ekstra Bladet bl.a. følgende lederartikel under overskriften *Sagen skal ikke ties ihjel*:

"FRA FLERE SIDER er der blevet lagt pres på os for ikke at skrive om [Klagers fornavn] og [Person B's fornavn]. Vi er ligefrem blevet beskyldt for at forværre deres situation og få prisen til at ryge i vejret, fordi vi nu afslører, at rederiet ikke er på kanten af konkurs, som de selv påstår, men tværtimod har en bagmand, der er mangemillionær.

Vi forstår godt, at de pårørende er desperate for at få deres kære hjem.

Men det kan aldrig være Ekstra Bladets opgave bevidst at tie i en sag, som har trukket unødigt ud. [Klagers fornavn] og [Person B's fornavn] har nu været gidsler i 523 dage.

MIN PÅSTAND ER, at kun fordi Ekstra Bladet så stædigt har sat fokus på [Klagers fornavn] og [Person B's fornavn], er de ikke blevet glemt.

Rederiet og ejerne har åbenlyst vist, at de er ligeglade. De har for længst fået deres skib og den dyre våbenlast.

Faktum er også, at det er skibet og lasten, der er forsikrede - ikke gidslerne. Dermed er det rederiet selv, der skal betale for [Klagers fornavn] og [Person B's fornavn]s frigivelse.

Mon ikke det er derfor, rederiet har haft så travlt med at sige, at det ingen penge har?

Og mon ikke forklaringen på, at [Klagers fornavn] og [Person B's fornavn] stadig er gidsler i Somalia, mere skal søges i det faktum, at Shipcraft selv skal betale for deres frigivelse, end at Ekstra Bladet har omtalt sagen?

REDERIETS hovedaktionær mangler ikke penge. Han kunne sagtens have købt [Klagers fornavn] og [Person B's fornavn] fri. Men han har i stedet valgt at bruge 55 millioner kroner på at købe gods ved den svenske skærgård.

Så mens [Klagers fornavn] og [Person B's fornavn] bogstavelig talt rådner op i Somalia, kan Shipcrafts hovedejers holde krebsekalas i den skønne svenske sommernat. Bliver det for kedeligt, kan han fortrække til Marokko, hvor han i stilfulde omgivelser kan nyde livet på sit eget luksusresort.

Hvorfor skulle vi tie om en svensk mangemillionær, der tænker mere på sig selv end på sine søfolk?"

Den 1. juli 2012 bragte Ekstra Bladet og ekstrabladet.dk bl.a. følgende lederartikel:

"I 535 dage har de to danske søfolk [Klagers fornavn] og [Person B's fornavn] været gidsler i Somalia. [Oplysninger om [Klager] og [Person B]s helbredstilstande]

[...]

Fra i dag indleder vi en larmende kampagne, der hver eneste dag vil minde dem om [Klagers fornavn] og [Person B's fornavn]. Og vi stopper ikke, før de to stakkels søfolk er hjemme igen.

Vi vil ikke tie om en svensk mangemillionær, der lader sine søfolk rådne op i Somalia."

Herefter bragte Ekstra Bladet i perioden fra den 1. juli 2012 og frem til ultimo maj 2013 en lang række artikler og gengivelser af artikler m.v. om gidseltagningen af bl.a. [Klager] både i den trykte udgave og på ekstrabladet.dk, herunder de nedennævnte. I den trykte udgave bragte Ekstra Bladet løbende igennem hele perioden frem til ultimo april 2013 på forsiden og ved artikler inde i bladet overskriften *SKAL [Klagers fornavn] OG [Person B's fornavn] RÅDNE OP I SOMALIA?* I forlængelse af den anførte overskrift på forsiden/på en artikel inde i bladet, anførte Ekstra Bladet samtidig ved angivelse af tal, hvor mange dage, bl.a. klager havde været gidsel den pågældende dag.

Herudover havde Ekstra Bladet foranlediget to forskellige bannere hængt op ud fra Ekstra Bladets bygning ved Rådhuspladsen i København. På bannerne var anført henholdsvis:

"Ekstra Bladet kræver svar nu!

SKAL [Klagers fornavn] OG [Person B's fornavn] RÅDNE OP I SOMALIA?"

og med angivelse af det antal dage, som [Klager] havde været gidsel i,

og

"Kære [Klagers fornavn] og [Person B's fornavn].

VELKOMMEN HJEM.

Kærlig hilsen EKSTRA BLADET".

Ekstra Bladet har oplyst, at bannerne har været anvendt henholdsvis i perioden fra den 1. juli 2012 i 7 dage og i perioden fra den 1. maj 2013 i 7 dage.

Den 6. januar 2013 bragte Ekstra Bladet på siderne 4-5 følgende artikel:

”[Rubrik A]

[I artiklen interviewes [Klager] og [Person B] af journalisten [Person C] på Ekstra Bladets foranledning. Artiklen indeholder oplysninger om, hvilke forhold [Klager] og [Person B] lever under, ligesom deres helbredstilstande omtales. Artiklen beskriver forholdene, hvorunder interviewet er foretaget, ligesom [Person C]s tilknytning til Somalia og Ekstra Bladets aftale med [Person C] beskrives.]”

Artiklerne blev delvist også bragt på ekstrabladet.dk

Den 30. april 2013 blev bl.a. [Klager] frigivet efter at være holdt som gidsel i Somalia i mere end to år.

Den 1. maj 2013 bragte Ekstra Bladet og ekstrabladet.dk flere artikler, herunder følgende på forsiden af den trykte udgave:

”VELKOMMEN HJEM [Person B’s fornavn] & [Klagers fornavn]

Ekstra Bladets journalist forhandlede 88 dage med piraterne:

SÅDAN FIK JEG DEM FRI

Familierne jubler

Shipcraft ekskluderet”

På siderne 4-5 blev bl.a. følgende artikel bragt:

”ENDELIG FRI!

[Person B’s fornavn] OG [Klagers fornavn] ER FRIGIVET: Efter 838 døgn i helvede blev alle gidslerne fra Leopard købt fri for 6,9 millioner dollar

Efter 838 dages fangenskab kom [Person B], [Klager] og deres fire filippinske kolleger tirsdag endelig ud af deres fangehelvede hos somaliske pirater.

[...]”

Samme dag bragte Ekstra Bladet på side 8-9 følgende:

”EKSTRA BLADETS JOURNALIST OM FORLØBET: Jeg blev brugt af begge parter, fordi de ikke stolede på hinanden

JEG FIK DEM TIL AT SNAKKE SAMMEN IGEN

[...]

[Person C] arbejder for Ekstra Bladet og har interviewet gidslerne fra Leopard, fordi der i somaliske medier 24. december 2012 begynder at florere rygter om, at [Klager] er død. Fem dage og utallige møder med tidligere pirater, ældreråd, politikere og efterretningsfolk tager det, før [Person C] til sidst skaffer en direkte kontakt til piratgruppens ledere.

Piraterne ringer

- Piraterne ringer til mig og fortæller, at [Klagers fornavn] er i live.

Jeg siger, at jeg gerne vil lave et interview for at være sikker, men de siger i første omgang nej.

Nej betyder ikke umuligt.

Gidseltagerne tjekker [Person C] og finder ud af, at han kommer fra marjateen-klanen, som er dominerende i naboregionen Puntland og blandt andet tæller flere notoriske pirater og krigsherrer.

- Klanen er min beskyttelse.

Den giver mig et stærkt tilhørsforhold, som piraterne skal tage hensyn til og forholde sig til. Samtidig giver det mig en troværdighed, som gør, at de tør stole på mig og forhandle med mig, siger han.

Ekstra Bladet bringer interviewet søndag 6. januar 2013, og her opfordrer [Person C] de danske myndigheder og Shipcraft til at kontakte ham, så han kan hjælpe med forhandlingerne, som er kørt uhjælpeligt fast i en blanding af mistænksomhed og manglende tillid.

Han kommer hjem fra Somalia 12. januar, og da han ikke har hørt fra Shipcraft, skriver han igen til dem. Aftenen efter ringer rederiets forhandler til ham.

[...]"

"FORHANDLING MED PIRATER:

Den vestlige teknik duer ikke

Freelance-journalist [Person C] kan i både bogstavelig og overført betydning nogle flere gloser i den somaliske gidsel-forhandlingsordbog end de professionelle forhandlere, som Shipcraft og forskellige myndigheder gennem de seneste to år har benyttet sig af for at få [Person B's fornavn], [Klagers fornavn] og de fire filippinere fri fra deres fangenskab.

Klan-kendskab, trusler, personlige forbindelser og ikke mindst en dyb forankring i den somaliske kultur og sprog har gjort det muligt for Ekstra Bladets udsendte at få succes, hvor de andre har fejlet i de forgangne år.

Hvide og ikke-hvide

[Person C] vurderer, at Shipcraft og forhandlerne ikke har fået gidslerne fri før, fordi de har benyttet sig af en vestlig forhandlingsteknik.

Piraternes krav om løsesum er blevet mødt med et meget lavere bud, som man så gennem måneder og år har forhandlet op og ned med få hundred tusinde dollar ad gangen.

- I somalisk kultur bliver det opfattet som en svaghed at byde langt under et krav.

Da sejlerfamilien i september 2011 blev købt fri for tre millioner dollar, kunne Shipcraft have fået sine folk fri for en lignende løsesum, hvis de var kommet med et lignende højt tilbud.

I piraternes univers, er en 'hvid' person flere penge værd end alle andre. Piraterne regnede kun [Person B] som hvid, hvor sejlerfamilien var hele syv hvide, fortæller han.

Shipcraft slog ikke til og missede flere gyldne øjeblikke, der skulle opstå i de følgende halvandet år, indtil [Person C] i januar 2013 valgte at træde ud af journalistens observerende rolle og tage sagen i egen hånd."

Endvidere bragte Ekstra Bladet samme dag på side 10 i den trykte udgave følgende lederartikel:

"ENDELIG. ENDELIG. ENDELIG. Efter 838 dage i helvede er [Person B's fornavn] og [Klagers fornavn] og deres fire filippinske kollegaer frie. Umiddelbart har man bare lyst til at råbe hurra, sige tillykke og udstøde et lettelsens suk. Men [Klagers fornavn] og [Person B's fornavn] og de fire filippinere fortjener meget mere end det. Ingen kan sætte sig ind i de rædsler, de har været igennem, og mærke den dybe følelse af svigt, de må have følt.

DE BLEV NEMLIG svigtet på det groveste af deres rederi i et kynisk magtspil, der kun handlede om at spare penge. Rederiet fik hurtigt både skib og våbenlast tilbage, og så var søfolkenes liv åbenbart ikke værd at bruge penge på. Nu er [Klagers fornavn] og [Person B's fornavn] og de fire filippinere endelig købt fri. Hvordan det er sket, dokumenterer vi her i Ekstra Bladet de kommende dage, men jeg kan godt afsløre så meget, at Shipcraft stadig var for nærige til at betale hele løsesummen.

PÅ EKSTRA BLADET reagerede vi i begyndelsen som resten af den danske presse. Vi tav - på myndighederne og rederiets opfordring.

Men da [Klagers fornavn] og [Person B's fornavn] havde været gidsler i mere end et halvt år, stod det os klart, at tavshed ikke ville bringe dem hjem til deres kære. Og fra 1. juli sidste år har vi hver eneste

dag omtalt [Klagers fornavn] og [Person B's fornavn] både her i avisen og på nettet. Det er den længste kampagne i Ekstra Bladets historie.

Undervejs er vi forsøgt truet til tavshed, og vi er blevet beskyldt for at forlænge [Klagers fornavn] og [Person B's fornavn]s rædsler ved at omtale sagen.

MEN STØTTET AF [Klagers fornavn]s familie og [Person B's fornavn]s venner blev vi ved. En journalists pligt er at rapportere, når overgrebene finder sted - ikke at tie. I 838 dage har [Klagers fornavn] og [Person B's fornavn] og deres fire filippinske kollegaer været udsat for et umenneskeligt overgreb fra piraterne og er samtidigt blevet fatalt svigtet af de, der burde hjælpe dem.

Vi har derfor bare passet vores arbejde - det er mere, end myndighederne og rederiet kan sige.

Velkommen hjem, [Klagers fornavn] og [Person B's fornavn].”

I forbindelse med lederartiklen i Ekstra Bladet på side 10-11 var der følgende overskrift nederst hen over de to sider: ”*DERFOR HOLDT VI IKKE KÆFT*”. Endvidere var en række fotos af flere af Ekstra Bladets artikler om gidseltagningen sat sammen på de to sider. I den forbindelse var følgende tekst anført:

”Her på siderne ses et udpluk af den længste kampagne i Ekstra Bladets historie.”

Efter frigivelsen bragte Ekstra Bladet flere artikler både i den trykte udgave og på ekstrabladet.dk frem til ultimo maj 2013, herunder bl.a. otte kapitler om sagen i Ekstra Bladet, herunder en artikel den 10. maj 2013 i Ekstra Bladet på siderne 24-25 med overskriften ”*DE GLEMTE GIDSLER*”:

”*INTRO*

Tirsdag 30. april sluttede mareridtet for [Person B], [Klager] og deres fire filippinske kolleger, [Person D], [Person E], [Person F] og [Person G], efter 838 dage i somaliske piraters vold.

De seks søfolk fra MV Leopard blev overdraget til danske specialstyrker på en strand i Somalia, efter at løsesummen langt om længe var blevet betalt.

Ekstra Bladet fortsætter i dag den dramatiske og gribende historie om [Person B's fornavn] og [Klagers fornavn]s 838 dage i helvede.”

”*HISTORIEN OM [Person B's fornavn] OG [Klagers fornavn] FORTALT I OTTE KAPITLER: DE GLEMTE GIDSLER*

[...]

Hverken rederiet eller myndighederne reagerer på [Person C]s opfordring i Ekstra Bladet 6. januar 2013. Da han i starten af februar er tilbage fra Somalia, skriver han derfor igen til Shipcraft.

[...]”

”*Fakta: DET KUNNE DU LÆSE I DE TIDLIGERE KAPITLER*

12. januar 2011 bliver [Person B], [Klager] og deres fire filippinske kolleger kapret fra skibet MV Leopard af somaliske pirater.

De holdes først fanget på piraternes fængselsskib MV Polar. Imens har [Person H], rederiet Shipcrafts ejer, bl.a. travlt med at købe et gods i Sverige for ca. 50 mio. kr.

Et halvt år efter er gidslerne flyttet i land i Somalia.

Shipcraft og piraterne er meget langt fra hinanden.

2. juli 2012 starter Ekstra Bladet sin store kampagne for at få gidslerne fri: ’ Skal [Klagers fornavn] og [Person B's fornavn] rådne op i Somalia?’. I løbet af 2012 lyder Shipcrafts bud på 4,9 mio.

dollar, mens piraterne kræver 14 mio. dollar.

Juleaften 2012 får [Klagers fornavn]s mor besked om, at han måske er dræbt.

11. januar 2013 demonstrerer 400 personer på Christiansborg Slotsplads for at få gidslerne hjem.”

I forbindelse med artiklerne i Ekstra Bladet efter frigivelsen og frem til medio maj 2013 var følgende overskrift anført: *GIDSLER I 838 DAGE*”

Klagen

Søfartens Ledere har anført følgende i deres brev af 28. maj 2013 til Pressenævnet, idet det bemærkes, at klagen efter omstændighederne medtages i sin helhed:

”København den 28. maj 2013

Klage over Ekstra Bladet, vedr. overtrædelse af god presseskik

Det er ikke bare mediernes indhold, men også deres handle måde, der skal være i overensstemmelse med god presseskik. Det vil sige, at indholdet i en artikel skal følge god presseskik. Det samme gælder den måde, som oplysningerne og billedmaterialet er fremskaffet på.

På vegne af vores medlem, skibsfører [Klager], klager vi over, at Ekstra Bladet, i forbindelse med nedennævnte kampagne og artikler, på en lang række punkter har overtrådt reglerne for god presseskik.

Klagen omfatter:

Ekstra Bladets kampagne ”Skal [Klagers fornavn] og [Person B’s fornavn] rådne op i Somalia”

Lanceret den 1. juli 2012 og afsluttet efter den 30. april 2013.

Kampagnen kørte både i Ekstra Bladets trykte avis, eb.dk, Facebook samt på outdoorbannere på Politikens Hus på Rådhuspladsen.

Vi beder Pressenævnet om at se bort fra forældelsesfristen på fire uger, idet [Klager] bl.a. klager over Ekstra Bladets kampagne ”Skal [Klagers fornavn] og [Person B’s fornavn] rådne op i Somalia”, der blev lanceret den 1. juli 2012.

Kampagnen fortsatte i mere end 300 dage, hvor [Klager], eftersom han sad som gidsel i Somalia, af indlysende årsager har været af skåret fra at klage inden for fristen på fire uger fra publiceringstidspunktet.

Genevekonventionen beskytter krigsfanger mod at blive brugt i pressen. Iflg. Konventionen må film og billeder af krigsfanger ikke offentliggøres uden, at fangernes identitet er sløret. Genevekonventionen forbyder også interviews med krigsfanger, fordi det må formodes, at de ikke taler frit. Konventionen beskytter ikke gidsler hos somaliske pirater, for det er en forbrydelse, de er udsat for – ikke krig. Men som gidsler er de udsat for tvang og tortur. Gidsler er derfor udelukkende beskyttede af de presseetiske regler, hvilket vi mener, er en skærpende omstændighed. Ekstra Bladet burde derfor have ageret særligt agtpågivende for at beskytte gidslerne.

Med en mere end 300 dage lang kampagne er det ikke muligt at medtage samtlige klagepunkter. Der er derfor tale om nedslag på enkelte punkter i kampagnen, foruden de artikler nedenfor, der ligger inden for fristen på fire uger fra publiceringstidspunktet.

Både kampagnen og artiklerne knytter sig til den tragiske gidselsag, hvor de to danske søfolk, [Klager] og [Person B], blev holdt som gidsler af somaliske pirater i 838 dage, sammen med deres fire filippinske kolleger, [Person G], [Person D], [Person E] og [Person F].

Ekstra Bladet den 12. juni 2012:

”Piratleder: Træge forhandlinger,” side 5.

Ekstra Bladet, den 6. januar 2013:

”[Rubrik A],” side 4-5.

”[Mellemrubrik A],” side 5.

Ekstra Bladet, onsdag den 1. maj 2013:

Forsiden, side 1

”Endelig fri!,” side 4-5.

"Jeg fik dem til at snakke sammen igen," side 8-9.

"Derfor holdt vi ikke kæft," side 10-11.

Ekstra Bladet, fredag den 10. maj 2013:

"De glemte gidsler, kapitel 6: Mellemmanden," side 24-25.

På baggrund af Ekstra Bladets kampagne – og ikke mindst det anvendte billedmateriale – føler [Klager] både sin personlige integritet og sit privatliv groft krænkede ved at blive udstillet på en ydmygende og ærekrænkende måde – en fremstilling, han under tvang og trusler på intet tidspunkt kunne sige fra overfor.

[Klager] føler ligeledes sin personlige integritet krænkede ved, at han ikke, efter frigivelsen, blev forelagt artiklernes indhold, eller – inden artiklerne blev bragt (herunder "De glemte gidsler, kapitel 6: Mellemmanden", den 10. maj 2013, side 24-25), blev spurgt af Ekstra Bladet om sin version af sagen.

Kampagnen "*Skal [Klagers fornavn] og [Person B's fornavn] rådne op i Somalia*" gav sig ud for at tale gidslernes sag, men besætningen talte ikke på noget tidspunkt frit, [Oplysninger om piraterne behandling af gidslerne].

Man må også spørge sig selv, hvordan kampagnen kan være for gidslernes skyld, når [Klager] føler sig groft krænkede af den, og når de pårørende til både [Klager] og [Person B] indtrængende har bedt Ekstra Bladet om ikke at omtale sagen på den valgte facon.

[Klager] til Søfartens Ledere efter sin frigivelse:

"Vi talte aldrig frit. Ikke på noget tidspunkt. Og jeg ville ikke udstilles på den ydmygende og nedværdigende måde. Jeg ville ikke have, at mine unger og min kone skulle se mig sådan. Min kone fik avisudklip og på internettet kan man let oversætte danske nyheder, og så kan man se det hele. Jeg ville ikke have, at offentligheden skulle se mig sådan. Det var meget frustrerende."

A. 1) Det er massemediernes opgave at bringe korrekt og hurtig information. Så langt det er muligt, bør det kontrolleres, om de oplysninger, der gives, er korrekte.

Ekstra Bladet, den 6. januar 2013:

"[Rubrik A]," side 4-5.

Artiklen giver udtryk for, at [Klager] talte frit i interviewet, men det gjorde han på intet tidspunkt under sin tilfangetagelse. Samtidig bringer artiklen de budskaber, som piraterne gerne ville have frem i danske medier: [Oplysninger om bl.a. [Klager] og [Person B]s helbredstilstande].

Ekstra Bladet, den 6. januar 2013:

"[Mellemrubrik A]" side 5.

[Oplysninger om [Person B]s helbredstilstand].

Ekstra Bladet, onsdag den 1. maj 2013:

"Jeg fik dem til at snakke sammen igen," side 8-9.

begynder således:

[Oplysninger om [Person B]s helbredstilstand].

Ekstra Bladet, fredag den 10. maj 2013, side 24-25:

Artiklen "De glemte gidsler, kapitel 6: Mellemmanden"

begynder således:

[Oplysninger om bl.a. [Person C] personlige forhold og [Person B]s helbredstilstand].

Artiklen sluttede med en opfordring til rederiet og myndighederne om at lade ham hjælpe med at få skub i forhandlingerne med piraterne.

Men ifølge [Klager] interviewede [Person C] aldrig hverken ham selv eller [Person B], før dagen før frigivelsen den 30. april 2013, og han afviser, at [Oplysninger om [Person B]s helbredstilstand].

[Klager] til Søfartens Ledere efter frigivelsen:

[Klagers oplysninger om hans kendskab til [Person C].

Artiklen den 10. maj 2013 blev bragt ti dage efter gidslernes frigivelse, hvilket betyder, at Ekstra Bladet havde mulighed for både at kontrollere rigtigheden af sine oplysninger og gidslernes udtalelser med [Klager], inden artiklen blev bragt. Havde Ekstra Bladet benyttet sig af denne mulighed, havde redaktionen vidst, at [Person C]s oplysninger ikke var korrekte.

Ekstra Bladets forside den 1. maj 2013.

[Oplysninger om [Person B]s helbredstilstand]

A. 2) Kritik bør udvises over for nyhedskilderne, i særdeleshed når disses udsagn kan være farvet af personlig interesse eller skadevoldende hensigt.

Når Ekstra Bladet har valgt at bringe interviews, herunder interviewet den 6. januar 2013, med den gidseltagne besætning, heriblandt kaptajn [Klager], er det efter vores opfattelse et udtryk for fravær af et af journalistikkens vigtigste redskaber: kildekritik. Dette er særligt problematisk, eftersom de budskaber, piraterne ønskede formidlet via Ekstra Bladet, var farvede af deres konkrete forhandlingsinteresser og havde skadevoldende konsekvenser for gidslerne.

Hvordan kan Ekstra Bladet undlade at undre sig over, at [Person C], [Person C's hjemkommune], befandt sig i Somalia netop på det tidspunkt i december 2012, hvor et rygte om [Klager]' død opstod og spredte sig til medierne?

Hvordan kunne Ekstra Bladet undlade at undre sig over, at [Person C]s oplysninger fra gidsellejren, i artiklen i Ekstra Bladet den 6. januar 2013 var fuldstændig i overensstemmelse med de budskaber, piraterne ønskede frem?

Vedr.: Ekstra Bladet, fredag den 10. maj 2013, side 24-25.

Artiklen "De glemte gidsler, kapitel 6: Mellemanden"

Hvordan kunne Ekstra Bladet undlade at undre sig over, at [Person C] kunne få fat i forhandlingsmailadressen hos den notorisk sky og lukkede piratkomité, der holdt besætningen fra Leopard fanget?

[Bemærkninger til [Person C]s rolle i forbindelse med løsladelsen af gidslerne]

Ekstra Bladet, onsdag den 1. maj 2013:

"Endelig fri,! Side 4-5.

Billederne til artiklen er taget af endnu en freelancejournalist med somalisk baggrund; [Person A]. [Person A] lavede optagelserne til TV2's udsendelse "De danske gidsler – mareridtet i Somalia", hvorfra artiklens billeder, og til dels oplysninger stammer. Før [Person A] ankom til gidsellejren, gav piratforhandleren, [Person I], [Klager] besked på at sige til [Person B], at [Oplysninger om [Person B]s helbredstilstand].

Ekstra Bladet har også selv samarbejdet direkte med [Person A] i forbindelse med deres kampagne. Bl.a. optrådte han i Ekstra Bladet tirsdag den 12. juni 2012 (artiklen "Piratleder: Træge forhandlinger," side 5), hvor han havde været i kontakt med lederen af de pirater, der holdt besætningen fra Leopard fanget, og viderebragt budskabet om, at forhandlingerne gik trægt.

Hvordan har Ekstra Bladet sikret sig, at [Person A], der leverede billederne til artiklen "Endelig fri!" (Ekstra Bladet, den 1. maj 2013 side 4-5), med garanti ikke er i familie med piraterne – særligt den berygtede, somaliske piratleder [Person J], også kaldet [Person J's kaldenavn]. [Person J's kaldenavn] var leder af den piratkomité, der holdt besætningen fra Leopard som gidsler indtil den 30. april, og som tidligere har stået bag flere spektakulære kapringer og kidnapninger. [Person J's kaldenavn] var desuden

personligt involveret i voldelige overgreb på bl.a. [Klager], under dennes 838 dage lange tilfangetagelse i Somalia.

Hvordan kan Ekstra Bladet med sikkerhed vide, at [Person A] ikke i virkeligheden gik piraternes ærinde, og hans fotooptagelser således er farvet af hans egeninteresser?

Hvordan kan Ekstra Bladet, under nogen omstændigheder, foregive, at gidslerne talte frit – eller at deres adfærd var et sandfærdigt indblik i deres hverdag som gidsler, når Ekstra Bladets journalister, [Person C] og [Person A], var bekendte med de reelle forhold på stedet?

Somaliske pirater udstiller meget gerne deres gidslers lidelser for at skabe et offentligt pres på både rederier og regeringer, og på den måde forbedre deres forhandlingsposition i bestræbelserne på at opnå større løsesummer. I dette kyniske spil indgår både telefonsamtaler med gidslernes pårørende (herunder små børn) og journalister, videoer på YouTube og lignende – og ifølge eksperter (herunder analysefirma Risk Intelligence) taler piratgidsler aldrig frit. Aldrig. Dette faktum er, efter frigivelsen bekræftet af [Klager], over for Søfartens Ledere.

I en opdatering fra SOS International den 7. maj 2013, lyder det, at de frigivne gidslers ”reintegrationsfase forløber rigtig godt.” Som et eksempel på, hvad denne *reintegrering* indebærer, skriver SOS International, at de frigivne gidsler bl.a. skal ”lære at ringe fra telefoner uden at føle sig truet til det, og selv tage stilling til, hvad de ønsker at fortælle.”

Det er ligeledes velkendt, iflg. Forsvarets Efterretningstjeneste (og forfatterne til bogen ”Piratjagt” – side 11, 3. afsnit), at man ikke kommer i nærheden af gidsler hos somaliske pirater uden at betale piraterne for det. Hvis denne velkendte og brugte model også er bragt i anvendelse af Ekstra Bladet, er det en usædvanlig præmis, som ikke er lagt frem for læserne.

A. 3) Oplysninger, som kan være skadelige, krænkende eller virke agtelsesforringende for nogen, skal efterprøves i særlig grad, inden de bringes, først og fremmest ved forelæggelse for den pågældende.

[Klager] er, som nævnt, groft krænket over at blive brugt i Ekstra Bladets kampagne ”*Skal [Klagers fornavn] og [Person B's fornavn] rådne op i Somalia*”, og vi finder det stærkt kritisabelt, at [Klager] ikke, efter sin frigivelse, er blevet forelagt Ekstra Bladets billeder og oplysninger, inden avisen fortsatte sin kampagne og efterfølgende artikler med omtale og ydmygende, iscenesatte billeder af [Klager] og hans besætning.

Ekstra Bladet har således svigtet sin forpligtelse til, i særlig grad, at efterprøve sine billeder og oplysninger i øvrigt, inden offentliggørelse af yderligere artikler med [Klager].

B. 1) Meddelelser, der kan krænke privatlivets fred, skal undgås, medmindre klar almen interesse kræver offentlig omtale. Det enkelte menneske har krav på beskyttelse af sin personlige anseelse.

Det er ligeledes vores klare opfattelse, at den almene interesse i gidselsagen ikke krævede offentliggørelse af krænkende billeder af besætningsmedlemmerne (bl.a. i de nævnte artikler i Ekstra Bladet den 1. maj 2013), herunder [Klager], der udtalte sig under trusler om vold og uden mulighed for at undslå sig at deltage. Ekstra Bladet har således svigtet gidslernes krav på beskyttelse af deres personlige anseelse.

Kampagnen ”*Skal [Klagers fornavn] og [Person B's fornavn] rådne op i Somalia*” gik meget tæt på gidslerne. Gidslernes frygt og desperation, der var forstærket under vold og trusler om vold, udpensles i en grad, så det antog et formål i sig. Også dette forhold bidrager til, at [Klager] føler sig ydmyget og udstillet.

[Oplysninger om [Person B]s helbredstilstand].

B. 3) Ofre for forbrydelser eller ulykker skal vises det størst mulige hensyn. Det samme gælder vidner eller pårørende til de implicerede. Ved indsamling af og gengivelse af billedmateriale skal vises hensynsfuldhed og takt.

[Klager], [Person B] og deres fire filippinske kolleger var ofre for en helt ubegribelig kynisk forbrydelse, og Ekstra Bladets interviews var direkte årsag til, at gidslerne blev udsat for yderligere både fysisk og psykisk vold fra piraterne (se nedenfor), med det formål at indprente gidslerne vigtigheden af, at de kun sagde og gjorde, som piraterne ønskede – til Ekstra Bladets journalister.

[Klager] efter frigivelsen:

”[Person I’s fornavn] (piraternes forhandler [Person I]) tvang os til at ringe til danske aviser, og hver gang vi skulle tale med journalister, fik vi tæsk, så det kunne høres, at vi var bange, og vi fik at vide, hvad vi skulle sige. Vi talte aldrig på noget tidspunkt frit. Slet ikke. Forhandleren optog alle samtaler og [Person I’s fornavn] fortalte mig, at han havde en person i Danmark, som oversatte samtalerne og avisartiklerne og mails for ham. Han fortalte ikke, hvem det var.”

Vedr.: Ekstra Bladet, onsdag den 1. maj 2013, side 10-11.

Artiklen ”Derfor holdt vi ikke kæft!”

I ovennævnte artikel forklarer Ekstra Bladets chefredaktør, Poul Madsen, hvorfor avisen – trods opfordringer om det modsatte fra bl.a. de danske myndigheder – valgte at omtale gidselsagen hver eneste dag siden 1. juli 2012.

[Klager] til Søfartens Ledere efter frigivelsen:

”Vi fik at vide af [Person I’s fornavn] ([Person I], piraternes forhandler), at der var startet en kampagne og – selvfølgelig – jo mere omtale, vi fik, des flere penge kunne de (piraterne) kræve af rederiet. De var glade. De sagde, at det var godt. [Person I’s fornavn] viste mig artikler og billeder fra nogle demonstrationer og sagde, at ’det er godt, at de kæmper for det’. Han sagde også, at ’det er godt, at Ekstra Bladet hjælper jer’. Det blev jeg ikke glad for at høre.

Jeg forstår godt, at der er mange folk, der bekymrede sig for os og viste interesse for vores sag, og det takker jeg dem for, for de gjorde i en god mening. Men det var ikke det bedste at stå i pressen og lave så meget tumult, for det var det, piraterne ville have.”

Havde Ekstra Bladet spurgt [Klager], på et tidspunkt, hvor han havde mulighed for at tale frit, om han mente, kampagnen ”Skal [Klagers fornavn] og [Person B’s fornavn] rådne op i Somalia” var i hans og hans besætnings interesse, havde han svaret klart ”nej”. Dette har han, efter frigivelsen, givet klart og direkte udtryk for.

Det er vores klare opfattelse, at Ekstra Bladet, ved at reagere modsat på myndighedernes og eksperter-nes anbefalinger, og ikke mindst de pårørendes ønsker om tavshed, har gået piraternes ærinde.

Ved igen og igen at forsikre sine læsere og følgere på Facebook om, at ”Vi bliver ved!” har Ekstra Bladet, efter vores opfattelse, gradvist deponeret sin redaktionsret og måske følt sig forpligtet til at fortsætte sin kampagne – uanset hvad – for ikke at skuffe avisens læsere og følgere på Ekstra Bladets kampagnesite på Facebook. I den forbindelse skabes der tvivl om Ekstra Bladets frie og uafhængige stilling, hvorved avisen forbryder sig mod helt grundlæggende presseetiske synspunkter.

[Klager] til Søfartens Ledere efter frigivelsen:

”[Person I’s fornavn] (piraternes forhandler, [Person I]) viste mig et billede af et banner på Rådhuspladsen, hvor der stod ’Skal [Klagers fornavn] og [Person B’s fornavn] rådne op i Somalia’ [Person I’s fornavn] sagde, at det var godt at Ekstra Bladet lavede sådan noget, for ministerierne og politikerne sagde, at alle skulle tie stille. Min kone og [...] holdt op med at tage telefonen, så piraterne var meget frustrerede over, at de ikke kunne komme igennem til medierne. Så [Person I’s fornavn] blev utrolig glad, da han så, at Ekstra Bladet havde startet en kampagne.”

[Klager] har efter frigivelsen haft lejlighed til at orientere sig på internettet, og læse nogle af de mange artikler, der indgår i Ekstra Bladets kampagne. Han er rystet og krænket over at se, hvordan han og hans

besætning er blevet udstillet, og han føler sig brugt i en sammenhæng, som han på ingen måder ønskede at indgå i.

Han er også krænkede over den fremfærd, Ekstra Bladets journalister havde over for ham i telefonen, når de interviewede ham, imens pirater lyttede på:

[Klager] efter frigivelsen:

"For eksempel blev jeg spurgt af én, der hedder [Person K], hvad jeg synes om, at [Person H] havde købt en ejendom til 53 mio. kroner. Jeg tænkte: 'Hold nu din kæft, din idiot! Hvordan kan du sige sådan noget, imens vi sidder her?' Jeg vidste at [Person I's fornavn] (piraternes forhandler, [Person I]) havde det på bånd, og jeg var bange for, at det blev oversat. Jeg tænkte: 'Så kommer vi aldrig ud her fra'. Men jeg var bange for at sige noget, så jeg mener, jeg svarede noget i retning af, at [Person H] skulle have gemt de penge og tilbudt piraterne noget mere, så han kunne få os ud her fra."

Ikke kun [Klager] selv men også hans pårørende, der ligesom gidslerne befandt sig i en langvarig menneskelig undtagelsestilstand, mærkede Ekstra Bladets aggressive metoder: En del af Ekstra Bladets kampagne kørte på Facebook, hvor avisen op til 2-årsdagen for kidnappingen af Leopard-besætningen bl.a. markedsførte en demonstration på Rådhuspladsen i København. Den forestående demonstration gav anledning til meget store bekymringer hos bl.a. [Klager]' herboende pårørende. Det fik en af de pårørende, [Person L], til at mane til besindighed, ved på Facebook at gøre opmærksom på, at fx demonstrationer netop var, hvad piraterne gerne ville have.

[Person L]'s appel blev den 9. januar 2013 mødt med følgende, offentlige svada på Facebook af Ekstra Bladets journalist, [Person M]:

"Kære [Person L]

Jeg er journalist på Ekstra Bladet og er med til at dække sagen. Jeg respekterer fuldt ud din mening om denne sag – den er fyldt med dilemmaer og synspunkter – og deler også verdens førende eksperter/myndigheder. Men jeg bliver indigneret, når du ikke fortæller sandheden. Det er direkte løgn, at du taler på familiens vegne. Du taler muligvis på [Person N]'s vegne – mens [Person O] og [Person P] tager afstand fra dig og din ageren i sagen. Som medlemmerne af denne gruppe kan se, ligger der herunder et indlæg fra gruppen Fuerza Polito – det er skrevet af [Person P], og her takker hun danskerne af hele sit hjerte for deres støtte og for at møde op til demonstrationen på fredag. Her til aften har jeg skrevet med [Person P]. Hun påpeger, at du ikke er i familie med [Klagers fornavn]. Hun vil samtidig gerne på familiens vegne takke arrangørerne for at stable demonstrationen på benene. Med hensyn til dit synspunkt om, at Ekstra Bladet kun dækker den her sag for at sælge aviser, så er det simpelthen så lavt, at jeg vil undlade at bruge plads på at kommentere det her.

Mange hilsener

[Person M]"

Men Ekstra Bladets journalist havde ikke behøvet at præsentere sig for [Person L] og derved give indtryk af, at han ikke kendte ham, for de to kendte udmærket hinanden. Journalisten havde nemlig flere gange ringet til [Person L], første gang i sensommeren 2011, fordi han gerne ville interviewe [Person L] til Ekstra Bladet om sagen, hvilket denne hver gang afviste.

[Person L] er heller ikke så ligegyldig en person i denne sammenhæng, som Ekstra Bladet gav udtryk for på Facebook. Det fremgår ikke blot af det faktum, at [Person L] er en mangeårig meget nær ven af [Klager] (hvilket er utvetydigt bekræftet af [Klager] efter frigivelsen), og at [Person L], under [Klager] tilfangetagelse, [Oplysninger om [Person L]'s rolle over for [Person N]]. [Person L] fungerede desuden som tolk mellem rederiet og [Person N] i de første måneder efter kapringen, og han deltog i videokonferencerne om sagen fra Udenrigsministeriet i København.

I øvrigt har [Klager] ingen søster, der hedder [Person P], så det er uklart, hvem det er Ekstra Bladets journalist har skrevet sammen med om den forestående demonstration – og [Person L].

[[Person L]]s bemærkninger til [Person M]s adfærd over for [Person L]].

Det er vores klare opfattelse, at Ekstra Bladet ikke viste den gidseltagne besætning, eller deres pårørende, tilstrækkelig hensynsfuldhed og takt, men derimod kun har tænkt på at promovere sin kampagne af kommercielle årsager.

B. 5) Andres tillid må ikke misbruges. Der bør vises særlige hensyn over for personer, som ikke kan ventes at være klar over virkningerne af deres udtalelser. Andres følelser, uvidenhed eller svigtende herredømme bør ikke misbruges.

[Klager] og hans besætninger var klar over, at deres udtalelser til Ekstra Bladets journalister kunne skade dem, men hverken [Klager] eller hans besætning havde nogen mulighed for at sige fra. Ekstra Bladets journalister, [Person C] og [Person A], kan umuligt have været uvidende om dette, eller have haft en forestilling om, at gidslerne havde mulighed for at udtrykke deres egen, personlige holdning, eller at sige fra, hvis de ikke ønskede at medvirke i interviews eller fotooptagelser.

Det er vores klare opfattelse, at Ekstra Bladet misbrugte den tvang, piraterne pålagde gidslerne, når avisens journalister, imens [Klager] sad som magtesløst gidsel hos somaliske pirater, spurgte ham, om han talte frit, for derved at legitimere offentliggørelse af deres interviews (Ekstra Bladet, den 6. januar 2013: "[Rubrik A]", side 4-5), eller fortsættelsen af deres kampagne.

Det er vores klare opfattelse, at Ekstra Bladet, med deres mere end 300 lange kampagne "*Skal [Klagers fornavn] og [Person B's fornavn] rådne op i Somalia*", lanceret den 1. juli 2012, og artiklerne nævnt i denne klage, har handlet i strid med god presseskik. Ikke blot med hensyn til kampagnens og artiklernes indhold, men også ved avisens handle måde i forbindelse med kampagnen og artiklerne, og den måde oplysningerne og billedmaterialet er fremskaffet på."

Søfartens Lederes fremsendte samme dag e-mail vedhæftet kopi af deres klage til TV2 på vegne af [Klager].

Fuldmagtsforhold

Den 31. maj 2013 anmodede Pressenævnet Søfartens Ledere om at indsende en fuldmagt fra [Klager].

Senere samme dag indsendte Søfartens Ledere fuldmagt fra [Klager]. Fuldmagten ses underskrevet af [Klager], og har følgende indhold:

"Fuldmagt/Samtykkeerklæring

Jeg giver hermed mit samtykke og fuldmagt til, at Søfartens Ledere varetager mine interesser i enhver henseende forbindelse med behandlingen af min erstatnings- og arbejdsskadesag i forhold til bl.a. Arbejdsskadestyrelsen, Voldsoffererstatningsnævnet, min arbejdsgiver og andre såvel private som offentlige myndigheder.

Jeg giver samtidig mit samtykke til, at Søfartens Ledere må indhente alle relevante oplysninger – herunder alle lægelige, sociale og øvrige personlige og økonomiske oplysninger til brug for sagernes behandling.

Kopi af dette samtykke/fuldmagt kan udleveres til de myndigheder og instanser, hvorfra der indhentes oplysninger.

Samtykket/fuldmagten kan til enhver tid trækkes tilbage.

Navn: [Klager]

[adresse og cpr.nr. Udelades. Pressenævnet]

14/5 2013"

Ved e-mail af 19. juni 2013 oplyste advokat Pernille Sædam Marstal fra Søfartens Ledere følgende: "Der er ingen tvivl om, at Søfartens Ledere har absolut fornøden fuldmagt fra [Klager] til indbringelse

af sagen for Pressenævnet. Såfremt Pressenævnet finder det fornødent, indhenter og fremsender jeg gerne en fornyet skriftelig fuldmagt.”

Den 1. juli 2013 modtog Pressenævnet en ny fuldmagt fra Søfartens Ledere. Denne fuldmagt ses ligeledes underskrevet af [Klager], og har følgende indhold:

”Fuldmagt

Med min underskrift på nærværende fuldmagtserklæring bekræfter og erklærer jeg hermed skrifteligt mit allerede tidligere meddelte ønske om og fuldmagt til, at foreningen Søfartens Ledere repræsenterer mig og varetager mine interesser i enhver henseende i forbindelse med de indgivne og verserende klagesager for Pressenævnet – herunder fuldmagt til at rejse og behandle eventuelle erstatningskrav, som følge heraf.

Jeg bekræfter desuden påny mit tidligere afgivne samtykke til, at Søfartens Ledere må indhente alle relevante oplysninger - herunder alle lægelige, sociale og øvrige personlige og økonomiske oplysninger – til brug for sagernes behandling.

Kopi af denne fuldmagt kan udleveres til de parter, myndigheder og instanser, som har en berettiget og retlig interesse i at modtage fuldmagten dokumenteret.

Fuldmagten kan til enhver tid trækkes tilbage.

Navn:

[adresse og cpr.nr. Udelades. Pressenævnet]

23/6 2013”

2 Parternes synspunkter

2.1 [Klager]’ synspunkter

Søfartens Ledere har anført, at der ikke er nogen tvivl om, at de har absolut fornøden fuldmagt fra [Klager] til indbringelse af sagen for Pressenævnet. [Klager] er medlem af Søfartens Ledere og har fremsat ønske og anmodning til Søfartens Ledere om at lade sig repræsentere af Søfartens Ledere under den verserende klagesag i Pressenævnet. Der består ingen formkrav.

Søfartens Ledere har endvidere anført, at [Person B] ikke er klager på linje med [Klager], idet han til Søfartens Ledere har oplyst, at han ikke helbredsmæssigt var klar til at deltage i klagesagen.

For så vidt angår den del af klagen, som omhandler artikler m.v., hvor klagefristen er overskredet, har Søfartens Ledere gjort gældende, at kampagnen fortsatte i mere end 300 dage, hvor [Klager], eftersom han sad som gidsel i Somalia, af indlysende årsager har været afskåret fra at klage inden for fristen på fire uger fra publiceringstidspunktet. Derfor bør der ses bort fra fristoverskridelsen.

2.2 Ekstra Bladets synspunkter

Ekstra Bladet har gjort gældende, at den fuldmagt som Søfartens Ledere sendte først, efter sit indhold og sin ordlyd ikke omfatter indgivelse af klage til Pressenævnet.

Klagen bør derfor afvises allerede fordi der ikke har foreligget det fornødne fuldmagtsforhold mellem [Klager] og Søfartens Ledere på tidspunktet for klagens indgivelse.

Herudover har Ekstra Bladet gjort gældende, at Søfartens Ledere alene har klaget over de konkretiserede – ved angivelse af dato og overskrift - artikler, der er nævnt i klagen af 28. maj 2013, men ikke de øvrige artikler og bannere m.v., der har været under Ekstra Bladets kampagne. Klagen omfatter derfor alene de artikler på de fire angivne datoer, men ikke andre artikler m.v.

Endvidere har Ekstra Bladet gjort gældende, at en væsentlig del af klagen angår Ekstra Bladets omtale af [Person B] og billeder af [Person B]. Denne har ikke indgivet klage til Pressenævnet, og klager er ikke berettiget til at påtale forhold om [Person B]. Pressenævnet bør derfor se bort fra klagen i det omfang klagen omhandler [Person B].

Endelig har Ekstra Bladet gjort gældende, at klagefristen ikke er overholdt i forhold til de artikler, som Ekstra Bladet har offentliggjort tidligere end fire uger før klagens indgivelse. Derfor bør Pressenævnet afvise klagen for så vidt angår artikler bragt uden for klagefristperioden.

3 Pressenævnets begrundelse og afgørelse:

I sagens behandling har følgende nævnsmedlemmer deltaget:

Martin Lavesen, Inger Bach, Lene Sarup og John Meinert Jacobsen.

Klage over facebook.com/ekstrabladet

Da den internetside, hvorpå de af klager angivne indlæg skulle være skrevet på, ikke er anmeldt til Pressenævnet efter medieansvarslovens § 8, stk. 1, er der ikke tale om et medie omfattet af medieansvarslovens § 1, nr. 3. Klagen hører således – i relation til denne del af klagen – ikke under nævnets kompetence og afvises derfor allerede af den grund i medfør af medieansvarslovens § 43, stk. 2, nr. 1.

Klage over outdoorbannere

Efter medieansvarslovens § 9, stk. 3, anses løbesedler, plakater og opslag mv. for bestanddele af det skrift, hvortil de henviser, eller hvorfra de hidrører.

Pressenævnet lægger til grund, sådan som sagen er oplyst for nævnet, at de to omhandlede bannere på Rådhuspladsen, der blev hængt op henholdsvis den 1. juli 2012 og den 1. maj 2013, er foranlediget ophængt af Ekstra Bladet i forbindelse med den omhandlede kampagne, herunder i forbindelse med flere af de i sagen omhandlede artikler.

En klage over de to bannere vil derfor umiddelbart høre under Pressenævnets kompetence. Der er ikke herved taget stilling til spørgsmålet, om der er klaget over de omhandlede bannere og om en evt. klage er rettidig, jf. nedenfor.

Partsrepræsentationsforhold

Efter forvaltningslovens § 8, stk. 1, kan den, der er part i en sag, på ethvert tidspunkt af sagens behandling lade sig repræsentere eller bistå af andre. Myndigheden kan dog kræve, at parten medvirker personligt, når det er af betydning for sagens afgørelse. Bestemmelsen gælder ikke, hvis partens interesse i at kunne lade sig repræsentere eller bistå findes at burde vige for væsentlige hensyn til offentlige eller private interesser, eller hvor andet er fastsat ved lov. Der gælder ligeledes en regel om partsrepræsentation på ulovbestemt grundlag. Der er ikke i forvaltningsloven eller medieansvarsloven eller anden lovgivning fastsat noget generelt formkrav, eksempelvis skriftlighed, for at kunne lade sig repræsentere af andre overfor Pressenævnet. Det er nævnets ansvar at den fornødne dokumentation foreligger.

Som led i Pressenævnets behandling af en klage, anmoder nævnet som udgangspunkt om dokumentation for et repræsentationsforhold i form af en fuldmagt, medmindre klager er repræsenteret af en advokat eller tilsvarende.

Søfartens Ledere har oplyst, at klager er medlem af Søfartens Ledere ligesom Søfartens Ledere har fremsendt to fuldmagter fra [Klager]; dels en fuldmagt af 31. maj 2013, dels en fuldmagt af 23. juni 2013. Herudover har advokat for Søfartens Ledere, Pernille Sædam Marstal, ved e-mail af 19. juni 2013 oplyst, at der ingen tvivl er om, at Søfartens Ledere har absolut fornøden fuldmagt fra [Klager] til indbringelse af sagen for Pressenævnet.

Pressenævnet finder ikke, sådan som sagen er oplyst for nævnet, at der foreligger forhold i sagen, der gør, at klager ikke kan lade sig repræsentere af andre.

Pressenævnet finder videre, at det må lægges til grund, sådan som sagen er oplyst for nævnet, at der ved indgivelsen af klagen har foreligget og fortsat foreligger det fornødne partsrepræsentationsforhold, sådan at Søfartens Ledere repræsenterer [Klager] i forbindelse med dennes klage til Pressenævnet. Nævnet har herved lagt vægt på den indsendte klage sammenholdt med fuldmagterne og advokat Pernille Sædam Marstals bekræftelse af repræsentationsforholdet.

Klagens omfang

Pressenævnet finder, at klagers repræsentant ved klage af 28. maj 2013 over for Pressenævnet har fremsat klage over, at Ekstra Bladet på visse punkter såvel i de i klagen konkrete nævnte artikler som under hele den kampagne, som Ekstra Bladet har ført i forbindelse med gidseltagningen af bl.a. [Klager], har overtrådt reglerne for god presseskik. Klagers repræsentant har i den forbindelse fremhævet enkelte punkter i kampagnen, enkelte artikler og outdoorbannere, ligesom klager har gjort gældende, at Ekstra Bladet ikke blot med hensyn til kampagnens og artiklernes indhold har handlet i strid med god presseskik, men også ved avisens handlemåde i forbindelse med kampagnen og artiklerne, og den måde oplysninger og billedmaterialet er fremskaffet på. Nævnet lægger i det hele vægt på klagens formulering.

Pressenævnet bemærker samtidig, at [Person B] ikke har indgivet klage til Pressenævnet i forbindelse med Ekstra Bladets artikler m.v. Nævnet behandler derfor alene den klage, der er indgivet af [Klager] i relation til ham, uanset at [Person B] ses nævnt i store dele af den påklagede kampagne/de påklagede artikler m.v.

Klagens rettidighed

Det følger af medieansvarslovens § 34, stk. 2, at klager over god presseskik kan rettes til det pågældende medie selv eller direkte til Pressenævnet. Mediets afgørelse kan senest fire uger efter, at den er kommet frem til klageren, indbringes for Pressenævnet.

Klagefristen vedrørende artiklerne bragt den 1. maj 2013 og efterfølgende samt den banner, der blev hængt op den 1. maj 2013, er rettidige.

Klagefristen vedrørende artiklen den 12. juni 2012 og artiklerne m.v., der blev bragt under den øvrige del af kampagnen, og det banner, der blev hængt op den 1. juli 2012, er derimod udløbet fire uger efter, at artiklerne m.v. blev bragt. Da Pressenævnet først har modtaget klagen over omhandlede kampagne/artikler/banner den 29. maj 2013, er klagen over disse forhold indgivet efter klagefristens udløb.

Indgår for sent påklagede artikler m.v. i en samlet reportage i en snæver indholds- og tidsmæssig sammenhæng med artikler m.v., som er påklaget rettidigt, kan en sådan helhedsvurdering omfatte samtlige påklagede artikler m.v.

Pressenævnet finder, at såvel artiklen den 12. juni 2012 som alle dele af den omhandlede kampagne, som Ekstra Bladet har ført, dels i den trykte udgave af Ekstra Bladet, dels på ekstrabladet.dk og på de to bannere på en bygning på Rådhuspladsen, har en sådan sammenhæng, at såvel artiklen den 12. juni 2012 som alle dele af den påklagede kampagne indgår i nævnets behandling af klagen, jf. dog det ovenfor nævnte omkring Ekstra Bladet/Facebook og [Person B]. Nævnet lægger herved vægt på, at Ekstra Bladet fra den 12. juni 2012 og frem til i hvert fald medio maj 2013 løbende – og i flere perioder hver eneste dag - har bragt artikler m.v. om gidseltagningen af [Klager] og den efterfølgende frigivelse af [Klager] den 30. april 2013, herunder stort set dagligt bragt navnet "[Klagers fornavn]", sammenholdt med at klagen er modtaget den 29. maj 2013. Nævnet bemærker i den forbindelse, at Ekstra Bladet i artiklen den 1. maj 2013 på side 10 har anført: "*Og fra 1. juli sidste år har vi hver eneste dag omtalt [Klagers fornavn] og [Person B's fornavn] både her i avisen og på nettet. Det er den længste kampagne i Ekstra Bladets historie.*".

Klagen over facebook.com/ekstrabladet afvises.

Klagen over artiklen den 12. juni 2012 i Ekstra Bladet ("*Piratleder: Træge forhandlinger*") og klagen over kampagnen i Ekstra Bladet og på ekstrabladet.dk fra den 1. juli 2012 til og med maj 2013, herunder artikler og to outdoorbannere fra henholdsvis den 1. juli 2012 og 1. maj 2013, realitetsbehandles i relation til [Klager].

Afgjort den 24. september 2013